

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Feloldó szerkesztő: **BILKEI FERENC.**
 Segéd-szerkesztő: **KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságban.

Gróf Zichy János beszéde.

Az idei kath. nagygyűlésnek gróf Zichy János beszéde kétségtelenül egyik kimagasló pontja. Nemcsak abban rejlik a beszéd kiváló értéke, hogy egy köztisztelt egyén ajkáról hangzott el, hanem az a nemes intenció, az a kiváló szellemi erő is, mely benne megnyilatkozik, bizonyára nem csupán azokra tett mély hatást, akik hallgatták, hanem — az elolvasót is magával ragadja. A beszéd szó szerinti szövegében így hangzik:

Dicséretessék a Jézus Krisztus!

Örömmel üdvözölöm az ötödik katolikus nagygyűlésre egybesereglett magyar katolikusokat az alkalommal, melyen ezen évenként visszatérő társadalmi manifesztáció egyuttal egy vallási jellegű jubileum alakját öltötte magára.

Mária országának gyermekei a szeplőtelen fogantatás kihirdetésének ötvenedik évfordulója alkalmával gyermeki szeretetűk virágait garnadába rakva, elhozák a Szűz oltára elé, leteszik annak zsámolyára és a bájos virágok illata, szeretetünk melegsége mint a tömjéntüst fölhatol oda, ahonnan bizonyára e pillanatban különös szeretettel tekint le reánk Magyarország patrónája.

A katolikus vallás költészete kétségtelenül a Mária-kultuszban nyeri legbájosabb, legelragadóbb kifejezést akkor, midőn az Üdvözítő anyjában az ideális tisztaságu nő, e nőben a királynét és a királynében az anyát tiszteljük. Minden poézis, Tisztelt Nagygyűlés, mit az emberi szív magában felélni képes, megtestesült és ugyszólván költeményé válik e három szóban: nő, királyné, anya. — A hatalom és a szeretet szuperlatívusát egyesíti e három szó, a szeretet és hatalom szuperlatívusát egy női szívből.

Azon szeretetet, mely mindent odaadott, mindent elszenvedett, mindent feláldozott, mindentől lemondott szeretetből és azon hatalmat, melynek nagysága abban állott, hogy viszont a legnagyobb szeretetet, az Üdvözítő szeretetét az emberiség iránt hozta létre, ugyszólván akkor, amidőn életet adott az Üdvözítőnek.

Életet adott az Üdvözítőnek! Forrásává lett tehát magának az üdvösségnek. — Hatalomtól és szeretettől telített női szív, mely az üdvösség lehetőségének ajtait megnyitottad, Mária a Te neved!

Szeretném ha most tavasz volna és összehordhatnám a bimbót fakasztó május összes virágjait, a tavasz minden báját, a felkelő nap sugarait, a kék ég azur színét, a madarak dalát, a nyári estén tündöklő csillagok fényét, a harmatcseppek ragyogását. mindent, mindent, amit eszményi szépnék és tisztának képzelünk: és ebből a sok szépségből, fényből, illatból, bájból, ragyogásból oltárt szeretnék emelni neked, Szűz Anya, mely előtt leborulva minden katolikus magyar hódolatát fejezné ki Neked, — a legszeretőbb, a leghatalmasabb, a legtisztább anyának.

Tisztelt Nagygyűlés!

Mária kultuszának jegyében kezdjük tehát az idei működésünket, legyen munkásságunk, legyenek törekvéseink neki szentelve, lelkesítsen ő, adjon ő nekünk türelmet, szeretetet, bölcsességet és erőt.

Az évenként visszatérő katolikus nagygyűlések egy-egy határkövet kell, hogy jelezzenek, határköveket, melyek haladás: jelenének az összetartásban és a buzgalom fokozásában.

Nekem — nem tagadom — tisztelt Nagygyűlés, egyik legkisebb ideálom, vezérgondolatom a magyar katolikusokat társadalmi tekintetben egyesíteni.

Hazánkban, hol fájdalom, minden elválasztja a katolikusokat, legyen végre egy pont, egy momentum, ahol találkozhassunk. Nem levő autonómiánk, képezzünk legalább ezen kongresszus egy szentélyt, ahol évenként összejöhettek és megérthetik egymást azok, kiket a szeretet valása egyesít. Tegyük az alkalommal félre minden animozitást, minden társadalmi és politikai különbséget, melyek a mindennapi élet összhangját zavarják, ne nézzük a köztünk létező különbségeket, hanem keressük, keressük mindenáron az összekötő kapcsokat. Hígyjük el, milyen tisztelt uraim és Hölgyeim, ha megtaláltuk ezeket az érintkező pontokat itt, ha bizalommal leszünk egymás iránt itt, nem fogunk már oly egymástól eltérő ellentétes álláspontot elfoglalni egymással szemben a mindennapi élet mezején, akkor mindenütt — kezdetben halk, később hargos — visszhangra fogunk találni elvtársaink között és ki legönkéntelenül fejlődni köztünk egy emente, egy néme a rokonérzetnek, mely végre önkéntelenül egyesülébe és összetartásba megy át. Ide kell törekednünk és aki nem törekszik ide, az nézetem szerint nem a katolicizmus etikai erejének fokozását és nem erkölcsi hatalma befolyásának biztosítását tűzte ki cél gyanánt.

Ezt az etikai erőt és ezt a hatalmi befolyást azonban én csak társadalmi értelemben fogom fel, annyival is inkább, mert hiszen a társadalom képezi az állam tartalmát és alapját és ha egyszer együtt van társadalmilag a katolicizmus, jötekmény befolyása az állami életre önmagától, természetesen következnek. Maradjunk tehát együtt legalább addig mi, akik itt összejöttünk és képezzünk egy magot, mely fejlődési képességgel bír.

Ne méltóztassanak félreérteni, nem politikai akcióról van itt szó, hanem egy állandó jellegű társadalmi szervezkedésről, mely az országban levő katolikus körök, egyesületek és intézmények révén, ezen évenként megisméltendő katolikus kongresszusban jutnak kifejezésre.

Azt szeretném, Tisztelt Nagygyűlés, hogy ez a kongresszus ne csak bizonyos régiókból és árnyalatokból toborozza tagjait, hanem hogy felütelje lassankint mindazokat, kik érzellemmel a katolikus társadalmi szervezkedés iránt: annak értékét az állami érdek szempontjából is fel bírják fogni.

A magyar katolicizmus mint történelmi

alapon fejlődött állami és társadalmi faktor tényleg nem játszsza azt a szerepet, melyet neki múltjánál, erkölcsi értékénél, súlyánál fogva játszania kellene. Nálunk a katolicizmus egy sajátoságos életet él, nagy idők nyomát, fényt ragyogást hord magán, de tényleg nem tud behatolni a mindennapi életbe, mert maga sem lépézkedik szabályosan, ereiben nem cirkulál megfelelően a vér, szóval mondhatnám félig petrifikált állapotban van. Ha autonómiánk volna, Tisztelt Nagygyűlés, ugy bizonyára intenzív élet keletkezne a testben, de miután autonómiánk nincsen és ha a jelek nem csálnak, egyhamar nem is lesz, más által és másban kell keresnünk a táplálékot és életet erőt számára és ez nem lehet más, mert nincs egyelőre más, mint ezen nagygyűlések, melyeknek nem lehet az a céljuk, hogy demonstrálják, miszerint van még élet a katolicizmusban, hanem hivatásuk a katolikus társadalmi élet produktív kifejlődésének tört és utat nyitni, egyszóval ezt az életet intenzívvé tenni, ugy, hogy végre megszűnjek a magyar katolicizmus egy — mint mondtam — félg. megkövesedett numia lenni, hanem legyen ismét tényleg, mely befolyását, mint olyat érvényesíti az egész társadalmi és az egész állami életben.

Valamint a jó papnak nemcsak az a hivatása, hogy — elmélkedjék és imádkozzék, hanem érvényesítse a vallott és hirdetett elveket, épügy kell, hogy a magyar katolicizmus is kilépjen demeszto lethargiájából, és fejtsen ki üdvös működést, szociális, gazdasági és kulturális téren, méltán nagy multjához és ahhoz az erkölcsi tőkéhez, melyet evszázadokon át anyai hazafisággal és szorgalommal gyűjtött.

Csak ugy, csak annyiban van értéke az egyháznak az állam szempontjából is, amíg és amennyiben az állam jól felfogott erkölcsi érdekeit is előmozdítja, amint bármely oknál fogva visszavonulnak a hívők a passzivitás sáncái mögé, vagy nem érvényesítik erkölcsi értékeiket és erejüket — mindig társadalmilag érve ezt — az összesség érdekében is, önmaguk közöttük ki magukat a produktív tényezők sorából, és kell, hogy belenyugodjanak abba, hogy az állam által legfeljebb csak tűrt, tehát feltétlenül inferioris helyzetbe szorítottassanak.

Már pedig az egyháznak, melyet a hívők összessége képez, elnie kell az államban, mert a katolicizmusnak nemcsak vallási és etikai céljai, hanem államfontartó hivatása is van. Az egyháznak tehát ez oknál fogva is tekintélyesnek és erősnek kell lennie, erős és tekintélyes pedig csak akkor lesz, ha a hívők összessége — és erre fektetem a fősúlyt — magára tudja öltetni a tekintélynek azt a köntösét és el tudja sajátítani összetartás által az erőknek azt a fokát, melynél fogva valóban tényezővé válhatik.

Ez az amit én egyesülés és szervezkedés alatt értek társadalmi téren: ez az amiért dolgoztam lelkeseléssel azért mert meggyőződéseim, hogyha a katolikusoknak társadalmi és politikai különbség nélkül való egyesítése és egyesülése nélkül be nem következik, legrövidebb

Papp Károly

Selyem-műfestő és vegyeszeti ruhatisztító

Székesfehérvárrt
 Városház-ter, 5. szám alatt.

(Bejárta a Meg. ehá-utcaról.)

Mindenmü őr-, nő-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végárúk, valamint agyennemű-toll tisztítását elvállalom... Gyász esetekben a legrövidebb idő alatt kiszolgálatást ígerek.

2721 156-79

Mai lapunk 6 oldal.

idő alatt teljesen kihál a produktív élet a katholicizmus szervezetéből Magyarországon. Aki tehát megakasztja ezt a társadalmi egyesülést és szervezkedést, magát a katholicizmus erőforrását temeti be. Ez az én meggyőződésem.

Az egyesülés nagy munkájához pedig erőt gyűjteni, nézetem szerint, csak egy forrásból lehet és ez a forrás a szeretet. Becsüljük meg egymást, tiszteljük egymásnak intencióit és ha a mindennapi élet el is választ, mint a hogy mindig el fog választani, mert hiszen ezt az élet természetete hozza magával, — itt egyesülünk mindig újra, mindig új, mindig több szeretettel.

Legyen ez a szeretet nagyobb és hatalmasabb, mint az, ami elválaszt és akkor a katholicizmus érdekeiben in ultima analísi mégis találkozni fogunk. Es ha ez így lesz, elérjük a kitűzött célt, mert együtt leszünk mindenkor, amikor az egyház érdekei megkövetelik, amikor vallásunkért és egyházunkért munkálkodni, harcolni, vagy szenvedni kell.

Ilyen elhatározásra, Mélyen Tisztelt Kath. Nagygyűlés, nem lehet nagyobb és alkalmasabb pillanat, mint a mai, amidőn mindnyájunk szívében a megtestesült szeretetnek, A Szűz Anyának képe él, mikor mindnyájan a hála virágaiból koszorút fonunk e szent kép köré, meggyújtjuk körülötte a mi szeretetünk fáklyát és ő, a Patrona, ki ezer év óta védi e hazát, bizonyára anyai szívének egész melegét kegyelem alakjában árasztja le most reánk.

Egyesüljön az Ő kegyelme a mi kölcsönös szeretetünkkel és ebből a szent frigyből születik meg végre a magyar katolikusok összetartása. Ezen hóhajással nyitom meg az ötödik katolikus nagygyűlést.

UJDONSÁGOK.

— Nyugalomba vonuló tanító. Schäffer Ferenc sárszentmihályi tanító visszavonult állásától, a melyen 43 esztendőn keresztül sok munka és küzdelem közt fáradozott. Tanítótársai bizalmukkal és szeretetükkel tüntették ki, mikor a fejérmegyei kath. tanítók egyesületének pénztárosi állását hosszú éveken keresztül rábízták. A hosszú munka után — őszinte szívvel kívánjuk — csendes béke és nyugalom kísérje az öszfűrti tanitót a nyugalom helyére. Schäffer Ferenc — a mint halljuk — már a legközelebbi napokban Várpa-

lotára költözik. Helyébe Zichy Ráfáel gróf, a r. kath. iskola fentartója Stayer István mosdósi tanítót nevezte ki.

— **Gazdakör.** Zichy Ráfáel gróf sárszentmihályi nagybirtokos, mint már hírül hoztuk, községében gazdakört óhajtat alapítani, a hol a község polgárai a társas együttél kellemei kívül az önképzés szép munkájával is foglalkoznak. A nemes grófnak ezen igazán nemes elhatározásáról csak a legnagyobb dicséret és elismerés hangján szólhatunk, midőn az anyagi és erkölcsi felvirágoztatás terére viszi népet. A virágzó hitelszövetkezet, valamint a szépen felszerelt tűzoltó egyesület szintén az ő és Szécheny Viktor gróf, országy. képviselő érdeme, mivel karöltve rövid pár év alatt oly sok tőlvösöt tettek a környék felvirágoztatására.

— **Az aggintézet szállítói.** Az aggok, szegények és toloncok részére szállítandó nyersanyagokra való pályázat ma jart le s az aggintézeti bizottság K. Horváth István elnökelete alatt ma határozott a szállítás odaítélésé iránt. A nyersanyag szállításra két ajánlat érkezett be: Krausz Edéé, a ki adagonkint 17 és fél fillérért, Ofner Móré, a ki 14 fillérért hajlandó szállítani. A bizottság Ofner Mór ajánlatát fogadta el. Az idei szállítást Krausz Ede eszközölte adagonkint 12-8 fillérért. (Juniusban beadott folyamodványában 15-8-re kérte felemelni az adagonkinti szállítást. A kenyér szállításra három pályázó akadt: Heritz Ferenc (13 f.) Lichtneckert Ferenc (13 f.) és Singer József (12-48 f.) A bizottság Singer József ajánlatát, a ki az idei évben adagonkint 10-98 fillérért szállította a keneret legelőnyösebbnek találta ugyan, de felszólította, hogy hajlandó-e 12 fillérért szállítani, a mit Singer el is fogadott. A végleges elfogadás a tanács határozatától van függővé téve, a mennyiben a három ajánlattevő egy pecsétel, Singer pecsétjével zárta le a levelet s így az ügy kissé homályba burkolódzott.

— **Megfelebbezett választás.** Megirtuk, hogy Miklós Gézának, az új ev. ref. lelkésznek megválasztását 10 választó megfelebbezte. A presbiteriumi ülés erélyes válaszbán adott feleletet a felebbezésre, pontról-pontra kimutatván az okvetlenkedés alaptalanságát. A választ felküldték a ker. espreshez, a ki ennek alapján — minden valószínűség szerint — ad acta fogja tenni a zavart csinálni akaró felebbezést.

— **A katonák.** (Levél.) „Tek. Szerkesztő ur! Csütörtökön d. u. 4 órakor a Kossuth utcán keresztül vitt az utam. Oldalfegyveres, gyakorlatozó

ruhába öltözött katonákkal találkoztam. Közöshadseregbeliek voltak. Megkérdeztem tőlük: hova mennek? A templomba jparkodtak. Mondja csak, Szerkesztő ur, a templomba a legrosszabb ruhába szokás menni? Székesfehérvár, 1904. okt. 21. Tisztelője: —a.“

Reméljük, a levél tartalma téves, bár az írójának jóhiszeműségében nincs okunk kételkedni. Feleletet várunk a parancsnokságtól.

— **A Radványi ügy.** Lapunk október 8-iki számában a vármegyei közigazgatási bizottsági ülésével kapcsolatban részletesen foglalkoztunk Radványi (Gebauer) Miklósnak, a vármegye főlevéltárosának szerencsétlen ügyével. Leirtuk, hogy egy magát Müllernek, vagy Mühlbergnek nevező, egyébként roppant elegáns megjelenésű szélhámos Trencsénben, a hol Radványi 10 év előtt levéltáros volt, engedélyt kért a levéltárban való kutasásra s míg kutalt, egyes hamis okmányokat becsempeszt a többiek közé s aztán egy idő múlva a becsempesztett okmányokról hiteles másolatot kért. A mint később kitűnt, ezek az okmányok némely nemesi diplomák megszerzésére voltak szükségesek. Mi akkor is a mellett a vélemény mellett foglaltunk állást, hogy Radványi Miklós jóhiszeműsége folytán keveredett ebbe a gonosz helyzetbe s felfüggesztését a csaló Müller vagy Mühlberg gonoszlelkűségének lehet betudni. Azóta sok szó esett erről a kinos ügyről. Egyik lap társunk szinte pálcát is tört már Radványi fölött. Beszéltek és irtak bizonyos Müller-Gebauer-féle okmányhamisító cégről, a melyben Radványi Miklós — minthogy nevét Gebauerből csak egy év előtt magyarosította Radványira — körülbelül mint cégtárs szerepelt volna. Radványi azóta többszörösen nyilatkozott is és kijelentette, hogy az egész okmányhamisítási ügyben tudtán és akaratán kívül keveredett s áldozata Mühlber vagy Mühlberg bűnőnek. Ezt a feltevést minden igazságos és jóakaratu ember szívesen elfogadja. Anul is inkább, mert az ügy a bíróság előtt van s minden kétséget kizárólag a bíróság van hivatva megállapítani Radványi bűnösségét, vagy ártatlan voltát. Addig azonban kár és kegyetlenség is ítéletet mondani egy olyan dologban, a melynek homályos volta enged ugyan kombinációkat, de ítélethozatalra nem jogosít felsenkit. Mi, tekintve Radványi egyéniségét, a ki eddig mindenki becsülni tanult városunkban, reménnyel nézünk az ügy kimenetelére és Radványi fölmentése elé. Radványit ez idő szerint Kusovich Győző, megyei hivatalnok helyettesíti.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A szivar.

Hoffmann után: Sch. Lajos.

Nem régiben halt meg Jean Palel híres író, kinek elbeszélései között található egy valóban érdekes, korunkat jellemző szép elbeszélés, melynek címe: „A láthatlan lakás.“

Péter dusszagdag, s minden tekintetben különönc földbirtokos egyetlen gyermekét, Gusztávot, a világtól teljesen elkülönítve, a várkertben levő földalatti lakásban nevelteti tíz éven keresztül. Miután Gusztáv életének tizedik évét betöltötte, elérkezettnek látta Péter az időt, hogy fiának ne csak a föld belsejét, hanem felületét is megmutassa. A fiút egészen elragadta a földnek szépsége, s valóban az égben képzelte volna magát, ha a földön angyalok helyett emberek nem lakanának. Gusztávnak eredeti gondolatai voltak a föld kerekességéről, az emberekről és ezeknek szokásairól, s ezen eredeti, romlatlan gondolatait papírra is vetette egy titokban vezetett naplóban.

Sajnálatraméltó körülmény az, hogy a napló kifürkészhetlen okok miatt rossz állapotban ju-

tott kezembe; a napló eleje és utolsó lapjai teljesen hiányzanak; a mi azonban megmaradt, az mind a nyilvánosság elé való, érdekes dolog, különösen találóak azonban azok a sorok, melyekben idoges korunk határozatlan gondolkodás módját állítja élénk gyerekes egyszerűséggel.

... még mindig nem volt alkalmam az embereket, kik a föld hátán élnek, jól megfigyelni. Midőn atyám a föld alól felhozott a föld hátára, a szokatlan világosságtól és fénytől egészen el voltam ragadtatva. Nem láttam mást, mint az eget, melyen felhők usztak, s egy nagy lámpást az égen, mely roppantul világít, s melyet az emberek napnak neveznek. Több napon át kel lassankint hozzászoknom a nap fényéhez... Lassankint a világosságtól megszoktam, s az emberek is kezdik lassankint megaknra vonni figyelmemet. Hogy azonban az igazságot kimondjam, be kell vallanom, hogy az emberek semmiképen sem tetszenek nekem s úgy látszik, semmiképen sincsenek összhangban a természet fonséges pompájával, mely engem mindenütt környékez.

Előbbi lakásomban, a föld alatt, a görögöknek és rómaiaknak képeit mutatták, midőn tanultam, s tanítóm szerint a mi nemzetünk az utóbbtól származik. Azoknak az embereknek hatalmas, erős testalkatuk volt; testük egy részét

szőrös takaróval fedték, karjuk azonban s többi testük fedetlen volt és csak úgy duzzadt az erőtől. A mostani emberekhez képest, kiket eddig láttam, ugyyszólván isteneknek kell őket tartanom. Ezek karjaikat és lábaikat kályhacsövekbe dugják, testüket pedig több ruhareteggel fődik, olyan formán, mint a hogy ma több retgeből áll. Egyik közülük valami sötét, ujnyí nagyságu tárgyat tartott a szájában, s azt úgy szopta, mint a kis gyerekek a cuclit. Időről-időre füstöt fújt ki szájából. Ez a sajátságos tünemény egészen rémlembe hozott engem, mert még ilyet nem láttam, se soha nem olvastam róla; ha még egyszer találkozom vele, megkérdezem tőle, hogy miért cuclizik és füstöl hozzája?

Május 3. Ma egész nap gyönyörű szép idő volt. Délután kimentem a ligetbe, mely a város déli részén van, s ott sok emberrel találkoztam. Majdnem mindegyiknek a szájában az az égő cucli volt, s úgy tett mindegyik, mintha az magától értetődő dolog volna.

Május 4. Azt a füstölést úgy hívják, hogy: „dohányozni“, a cuclit pedig egy előtem ismeretlen szóval: „szivar“ jelzik.

(Vége köv.)

Szlanyinka Ferenc
férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb őszi és téli angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű őr-, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül!

— **Fényes Lászlót elítélték.** Városunk közönsége előtt ismeretes az a harc, melyet Fényes László évekkélel ezeltől a Sz. és V. helyi lapban a Kereskedelmi és Iparbank, illetve annak vezetői, köztük Tisza István gróf ellen is intézett. Tudvalevő dolog, hogy a nevezett bank vakmerő és alapszabályellenes műveleteivel súlyosan megkárosította részvényeseit, köztük városunk több derék polgárát. Fényes először csak piszkálta őket s mikor arra a füleiket nem billeggették, furkósbottal rontott rájuk s bizony le is gazemberezte őket. Hogy halgasson szót ajánlottak nekik. Fényes azonban kiírta, hogy meg akarták vesztegetni. Ekkor aztán végre sajtópört indítottak ellene, mely ma végződött Budapesten. Az esküdtbírósg tagjai látván a megjelent feyegető tekintetű miniszterelnököt, szent borzalommal teltek el, Fényes pedig hiába igyekezett bebizonyítani a maga igazát, a bíróság elzárta előle a maga igazolása útjait. A vége mi is lehetett volna egyéb, mint hogy az jédt esküdt urak Fényes bűnössége mellett szavazták s így Tisza támadója elítéltetett. Az ítélet három hónapi fogságra (nem államfogház) szól. Így jár az, a ki miniszterelnökkel áll szemben.

— **Két Fleischer.** Fleischer Mór helybeli mérsáros Bpsten 60 birkát bizott két hajcsárra, hogy terejék azokat Fehérvárra. Ezek azonban Promontoron vasutra adták 300 korona utánvételt. Az egyik bement az állomásra, feladta a birkákat, Fleischer székesfehérvári mérsárosnak mutatván be magát. Egyben a vasuti tisztviselőt arra kérte, adjon neki az aláírt utánvételi jegy ellenében 250 koronát, mert újabb bevásárlást akar eszközölni, az utánvételi összeget pedig annak idején vegye fel. A szerencsétlen ember felült a csalónak s akkor rókönyöködött meg, amikor Fleischer Mór Fehérvárról sürgőnyileg letitotta az utánvételi összeget s ekként világhosszá lett, hogy a promontori Fleischer közönséges csaló.

— **Irtózatok** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idejekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dyphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, a betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérveket öltött. (A belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyén halt el tüdővészben). Ezért mindenki saját belátása szerint előbb meggyőződést szerezzen a „**Rágályos betegségek elleni ónműködő fertőtlenítő készületek**” célszerűségéről és aztán el ne mulassza az úgy a saját, mint drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, closet-stben alkalmazni. Helyiségekben, a hol sok ember fordul meg, szintegy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmiképp sem volna szabag hiányoznia. A készületek kicsi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. Hogy a lakosság minden rétegének hozzáférhető legyen, mintadarakok önköltségen — 1 koroná 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak egyszer különben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel. Damascena Ass., Marillavölgy.

Ajánlom dúsán berendezett preparált kosszorú raktáromat, ugyszintén élővrag kosszorú igen jutányos árban kaphatók. Tisztelettel Ifj. Lersz Berenc mű-kertész. Székesfehérvár, Palotai-u. 21 sz.

— **Tűz városunkban.** Csöndesen, zaj nélkül akadályoztak meg derék tűzoltóink az éjjel egy könnyen veszedelmessé válható tűzet. Rajcs Demeter gör. keleti lelkész éjjel 12 óra tájban, szokott sakkpartijából ment hazafelé, midőn a lutheranus templom háza mellett elhaladván, a pincéből sűrű füstfelleglet látott kiömleni. Fölbresztette a háziakat, a kik a városházáról rögtön telefonáltattak

a tűzoltóknak. Azok megjelenvén, csendben megkezdtek működésüket s minthogy a pincébe a füsttől le nem hatolhattak, az ablakon keresztül támadtak rá a veszedelem forrására. Működésüket csakhamar siker koronázta s Gáncs Jenő evang. lelkész károsodása jelentéktelen.

— **A kutra járó korszó.** A törvény alól a korcsmárosok sincsenek kivéve. Nehezen tapasztalja ezt Holly Antal sárosdi szatócs, a kinek szatócs-üzlete és korlátlan kimerési engedélye volt. Mint ilyen többször belebotlott a törvény paragrafusáiba s így jövedék-kihágás címén vagy nyolcór s a vasárnapi munkaszüneti törvény be nem tartásáért kétszer büntették. Mivel azonban a és büntetés nem vágta végleg útját a szabálytalanságoknak, újabb korcsmaszerű kimerésért 50 kor. pénzbüntetésre és italmérsi engedélyének megvonására ítéltetett.

— **A kés.** A váli legényeket legjobb lenne beosztani a japán hadseregbe. Ott módjukban volna a vérontás és legalább nem magyar, hanem muszka vérel itatnák a szomjas földet. Lithonn ugyszólva napirenden tartják a bicskázást s alig mulik el hét, hogy kisebb-nagyobb szabású verekedésekről hírt ne szolgálatatnának. Kedden este Bartik József lett az áldozat. Végzett katona lévén, nagyban legénykedett a korcsmában és sehogysem engedett a 48-ból s mikor Viktor Józseffel összekülönbözött, csakhamar bicskázásra került a sor. Viktor ügyesebb és gyorsabb lévén, egy hatalmas szúrással harcképtelenné tette ellenfelét, akinek karján 8 cm. mély sebet ejtett a bicska. Mire az orvosi segély megérkezett, Bartik sok vért vesztett. Sebe nem életveszélyes ugyan, de özvegy édesanyja, Bartik Pálné sokáig fogja nélkülözni a kenyérkereső fiu munkáját. Viktor Józsefet, a ki különben urad. kocsis, a csendőrség vette jóakaró gondozás alá.

Egy jó karban levő zongora azonnal eladó. Tudakozódni lehet özv. Németh Vincéné urnónél Széchenyi-utca 2.

— **Tűz.** Sárosdon e hó 19-én estefelé a vészharangok hangja riasztotta fel a lakosságot. Mandt Sándor korcsmáros pálinkafőzője állott lángokban, a hol mostanában erősen folyik a munka. A tűz oly rohamossággal terjedt tova, hogy a mentési munkálatok teljesen kárbaveszték s csak a tűznek egy helyre való gátlására szorítottak. A pálinkafőző le is égett az utolsó izzig. A lakosságot, melynek vagyona a tűzveszély torkában állott, élénken foglalkoztatja az a körülmény, hogy mint kaphatott Mandt engedélyt pálinkafőzőre egy olyan helyiségben, a mely náddal volt fedve és istállóban szolgált, holott tudvalevő dolog, hogy a pálinka főzés állandó és erős tüzelést igényel s a kik vele foglalkoznak éjjel-nappal talpon állván, ki is merülnek, ennél fogva könnyen lesznek kevésbé elővigyázók, a mit súlyosít az a körülmény is, hogy mint a nyomtató lónak nem szokták bekötni a száját, ugy a pálinkafőzők is vesznek be csöppeket a mérges italból. Mandt kára a biztosítás folytán megterül.

Haladunk a korrall. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez elejhez és kerjében lugos-szököket ültetni, máris oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Pehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szöke ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az éres kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszökökkel, minden évben terem a legesekebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetés rovataiban, ábrán is bemutatott „**Szék-lugasat ültetésünk**” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatú árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Rövid hírek.**

A vármegyei utakra szükséges kavics szállítására ajánlatok tárgyában az utbizottság okt. 25-én fog dönteni.

Lóvásár. A bpesti I. katonai loavató bizottág öszi lóvásárlását okt. 24-én, hétfőn kezdi meg.

Katonai hírek. Tóth Géza örmagyri rangfokozattal bíró helyettes testőrformestert O Felsége testőrformesterré nevezte ki. — Katona Zoltán honvéd hadapród-szakaszvezetőt a miniszter a 19-ik ezredből a 17-ikbe hadapród-tiszhelyettesé nevezte ki.

Jól indul. Csak 17 éves Simon Márton, s már azon törte a fejét, miként lehetne a bakony-sárkányi ker. fogy. szövözetet kirabolni? Az üzletvezetőn azonban észrevette a bezárskor, hogy a legény az egyik szögletben elrejtőzött. A csendőrök vették pártfogásukba a jeles alakot.

Minimax. Mult számunkban megemlékeztünk arról a bemutatóról, amely csütörtökön, a vásártéren folyt le, s amely a Minimax nevű tűzoltó-készülék reklámja volt tulajdonképpen. A nagyszámban egybegyűlt tetszését a készülék teljesen megnyerte, mert bizonyos, hogy kik tűzeknél (tehát a tűzek kiütésekor) bámulatos hatást idéz elő a készülék tartalma.

Törvénykezés. Wolffgruber Ferencné, aki a Deutsch-féle zálogházból több tárgyat ellopott, a kir. törvényszék 4 napi fogházra és a 32 korona utánjárás költség megfizetésére ítélte. — Mult év szeptemberében Kis József, Gutmann Mór velencei lakos szőlőcsösze Géjő Gábor szőlőtulaját agyonlőtte. A helybeli törvényszék a megtartott főtárgyaláson beigazoltnak látta azt, hogy Kis fegyvere dulakodás közben véletlenül sült el, a szőlőcsöszt tehát felmentették.

Bujdosó. Iszakszentgyörgyről azt a hírt vette a helybeli rendőrség, hogy Kovács István 54 éves napszámos több nappal ezéltől onnan megszökött, s valószínűleg Fehérvárra jött. A szökésre többféle oka volt; a többek közt egy betörés. Rá is akadtak, s átadták a csendőröknek.

Tűz. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk róla, hogy Kenessey Kálmán kápolnásnyéki birtokos egyik gazdasági épületet kigyuladt. A tűzet akkor eltolták, aztán helyre is állították az épületet. Tegnap újra kigyuladt és most már földig leégett.

Elütni sértes. Móraica Istvánné Major-utca 17 sz. alatti lakosnak egy gyönyörű sértes tegnap eltűnt. A rendőrök addig keresték, míg Bernáth József budai-uti hentesnél ráakadtak. Tulajdonjogát igazolni nem tudta, így feljelentették. Bernáth már nem ismeretlen a rendőrség előtt.

Betörés. Friedrich József Halász-utca 1 sz. alatti hentes üzlethelyiségét a mult éjjel — eddig ismeretlen tettesek — feltörték. A fiókból kb. 40 korona készpénz hiányzik, az üzlet állománya pedig szintén jól megapadt.

Értesítés. A nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására adom, hogy angol és francia nőidvattermettel Basa-utca 2 sz. alú a „Hungária” kávéházzal szemben helyeztem át. Kiváló tisztelettel Frater Isidor.

SIRKOSZORÚ nagy választék, szép kivitel, olcsó árak Gerendai Gyula üzletében, Székesfehérvár, Nádor-utca.

Socialdemokratia.

Irta: Peék Gyula.

VI.

Reámutatva ama komoly okokra, melyek megvonják a socialdemokrátiától a létjogot hazánkban — nem hagyhatjuk figyelem nélkül programját sem.

Csak általános, nagy vonásokban foglalkozunk vele.

1. Minden két évben általános — titkos szavazás.
2. Közvetlen nép-önkormányzat.
3. Hadsereg eltörlése; néphadsereg háboru és béke fölött a nép határoz.

Különleges újdonságok: férfi, ur-, lányka- és fűsapkákban.

Valódi orosz és harburgi sárcipők. Esőernyők.

Borsalino, Pless, Pelikan és Gyukits kalappárok egyedüli raktára. Különleges nagy választék Pichler-féle loden, kemény és puha nyulszőr kalapokban. Tiszta selyemi cylinderek 5 frtól feljebb.

Utólerhetlen választék nyakkendő újdonságokban. Remek I koronás nyakkendők.

Knazovitzky Bela Székesfehérvár.

2727

104-55

Hammerli- és Zacharias-féle békercipők. Szarvasbőr párja 75, bélelt glase 85.

Chovra, box, vikozos békercipők, mindezenem gyermekcipők.

4. Általános szabadság gyűlekezés és vélemény nyilvánításban.
5. A nők teljes egyenjogósítása.
6. A vallásnak teljesen magánügygé tétele.
7. Ingyenes iskolázás.
8. Ingyenes jogvédelem és igazságszolgáltatás. Ártatlanul vádoltak kártalanítása.
9. Ingyenes gyógykezelés.
10. Fogyasztási adók és vámok eltörlése.

A program többi pontjai kizárólag az ipari munkások érdekeit tartalmazzák.

E pontok között van több okos dolog, melyeknek megvalósításán komoly socialpolitikuskok is fáradoznak. Felül azonban kizárólag a gyármunkások érdekeit szemlélő tartó sok pontja a programnak. Ez a nagy ipari államokban a socialdemokratia szempontból helyes — de nálunk, hol a gyármunkások száma elenyészően csekély, alig százezer — itt a gyármunkást védő program pontok nem általános érdekűek. Nem pedig azért, mert, mint említém, a gyármunkások száma csekély, másrészt rengeteg sok olyan visszaélésterdeség, önzés sújtja nálunk a népet, a milyennel a nyugati államokban nem találkozunk. Ha tehát a socialdemokratizmus programja nem csupán elégedetlenséget akar kelteni, hanem gyógyítani is: ugy semmi köze földművelő népünkhez, melyről programjában oly mostohán gondoskodott. Ha nem a felforgatás volna célja, ugy ki kellene jelenteni, hogy csak az ipari proletáriatus körében akar maradni, vagyha magasabb ámbíciói vannak, ugy mestereinek szellemében, a mi viszonyainkhoz illő magyar programot alkotott volna, mellyel földművelő néptünk helyzetén akarna segíteni addig is, mig az elvontabb eszmék megérnek. De eme szándékunk nyomát sem találjuk. Már pedig anint nincs utrás a természetben, ugy botor dolog a társadalmi kérdésekben is távoli vagy még csak bekövetkezendő bajokról beszélni akkor, amikor közelebbi baj is van. Akinek felvágott erein át folyik vére — mint ahogy ez áll, fájdalom, fajnakra nézve — botor dolog volna a vér folyás megállítására előt az ujjába szorult szálla kivételével libelődni. Ugyanez áll a fenti programra nézve is. Ha ez nem a mi földművelő néptünk helyzetének gyógyítására törekszik, amely helyzetnek kinjást most éri, s melyben el fog pusztulni, hanem idegenből importált, s más viszonyokra illő gyógyszerekkel akar dolgozni, amely csak elégedetlenné, ingerlékenyvé teszi — ugy lehetetlen azt mondani, hogy ama program hirdetői barátjai a népek. De viszont ama meggyőződést kelti bennünk, hogy a socialdemokratia programja csak kétes vágyakat akar felkelteni, gyűlöletet tantani — de alkotni, a viszonyokon javítani nem tud, de nem is akar.

Az úgynevezett magyar socialdemokraták észrevették azt, hogy a fenti — kizárólag a német viszonyokra készített program nem egészen illik a mi viszonyainkra, s azért néhány új, nevezhetjük „magyar pont”-tal toldották meg az általános programot. E pontok anélkül, hogy a mi közelebbi, specialis gazdasági, igazságügyi és közigazgatási bajaink orvoslását foglalják magukban — egyszerűen öletszerű sallangjai a német programnak. E pontok a következők:

1. A főrendiház eltörlése.
2. A magyar nyelv uralkodó voltának megszüntetése.
3. Egyházi javak elkobzása.
4. A vallásmentés eltörlése.
5. A közigazgatási hatóságok bíraskodásának megszüntetése.

E magyar programra már nem mondhatjuk azt, hogy van benne okos dolog. Nincs e pontok között egyetlen, mely a két milliónyi magyar földművelő nép agrár-bajain csak valamit is segítené. Hogy jut kenyérhez a nép e pontok teljesítése esetén — nem tudjuk belátni; miköze e pontoknak égető, fajpusztító agrár bajainkhoz — nem értjük. E pontok már nem is socialis ter-

mészetűek, mint inkább liberal-radikális törekvések. Merthogy mi haszna volna a népek a közigazgatási hatóságok bíraskodásának megszüntetéséből — ezt nem látjuk be. De hát nem is a népek fáj ez, hanem maguknak a magyar socialdemokratia apostolainak. Sok kellemetlen séget okoz ez nekik, tehát eltöröndönek velük.

Van sok anomália, van néhány furcsaság is a program német és magyar pontjai között.

Amig ugyanis a 8. pont követeli az ártatlanul letartóztatottak kártalanítását — ami helyes és jó — nem vesz tudomást arról, hogy ezt a helyes és jó dolgot 1890-ban készült büntető perrendtartásunk már törvénybe iktatta. De hát a socialdemokraták csak socialdemokraták és nem jogtudósok.

A magyar pontok 2-ikához nem fűzünk kommentárt. Annyi tény, hogy hasonló szellemű program-pontal egy becstületes német polgárt nem fogott volna a socialdemokratia Németországban. Nálunk még ily maszlaggal is lehet hódítani.

Nem kevésbé épületes a magyarpontok 3-ika. Hogy az egyházi javakat elkobozni akarják a socialdemokraták, ez nem felőlő. De megható a vele való rendelkezés. A rengeteg, milliókat érő holdakat telepitési aktio segítségével nem engedni felosztani a földművelő nép között, mert hisz így gát lenne vetve az ipari proletáriatus terfoglalásának a mezei munkás hadak között, hanem az összes birtokokat munkások szövetkezeteinek adja bérbe.

Már szólunk annak elcsenyéről, mellyel a socialdemokratia viseltetik a szövetkezetek iránt.

Ime most mégis szövetkezeteknek alja bérbe az elfoglalt egyházi javakat. Ebből pedig az követezik, hogy maguk a socialdemokraták is népmotó eszmének ismerik a szövetkezeteket, de azért nem ajánlják még sem. Mi az oka ennek? A szövetkezeti eszme terjedése a törzsökös magyar fajhoz tartozó kisbirtokosok pusztulását megakadályozza. Ezt belátták a socialdemokraták. Már pedig minél kevésbé pusztul a kisbirtokosság, annál kevésbé halad előre a városi proletáriatus győzelmé. A socialdemokraták tehát a kisbirtokosság holttestét is el hagyott kunyhóin keresztül akarunk hatalomra vergődni.

Barbár program ez; hazafiatlan is. Ily program saszalja alá állani méltatlan minden becstületes magyarhoz.

Amde ebből nem az következik, hogy maradjon minden a régi ben.

Mi sem vagyunk elbáljola a bankárok és vállalkozók, az ipar mai hűbérmeikeinek aristokratijától, kik az embert, aki előbb a föld rögéhez volt szegzeve, most a szövíszökhöz láncolják. Nekünk is visszatetszik ezen inkább rendezett, mint erkölcsös állam és társadalom, hol a simaság becstületeségnek, az ügyesség okosságának, a nagyszájúság kiválóságának, a rendesség éreynességnek tekintetik; hol az emberiség nyugalma a rendőrségre, a morál a büntető törvénykönyvre van fektetve; hol az ember nem a hazáért, de a vagyonért harcol, s hol a béke csak azért tartatik fenn, mert a zsidó a kölcsönt megtagadja. Boszusággal nézzük a középszerűség uralmát, mely kegyesen fogadja szárnyai alá a vallást, sokat beszél róla, de csupán hasznossági szempontból, mint szép és jó dolgokról, mit sem törődve a hitágazatokkal, a vallás gyakorlatával, cökzben a kétely és hitetlenség kiöl minden nemesebb törekvést és lelkesedést. Amde társadalmunk bajain nem segíthetünk felforgató, gyűlöletet szító eszmék hirdetésével.

Mi az ipar középkorában élünk most. Kévs kézben összpontosul minden vagyon, miként a középkor hűbérésinél. Az ebből származó társadalmi bajok kénszeritenek bennünket az ujkor előkészítésére, amelyben az érdekek, rokonszenvek, intézmények egyesüljenek s ugyanazon központ felé tartanak. Ebben a munkában a javítás előnyeit többre kell becstülnünk az újítás

veszélyeinél, s a hasznosság után való törekvés általános tényét nem szabad tanná emelni. A haladásnak az egyenlőség megvalósításában kell állani, a kölcsönös szeretetben, az ember becsülésében s a testvériségben. Ennek az újkornak intézményeit keresztényi alapra kell fektetni, a felebarát és a szükölködő osztályok szeretetével szilárdítani. Így el fog jönni egy jobb kor, melyet a nagy költő jövendölt a magyarnak.

Anyakönyvi statisztika

1904. év október hó 14-től október hó 21-ig.

I. Születés.

Született: 9 fiú, 8 leány. Ezekből törvényes: fiú 9, leány 8; törvénytelen fiú: 1, leány: 2; halva született 1 törvényes fiú: 0 leány: 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 21.

II. Halálozás.

Elhalt: 5 fiú, 9 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 3, leány: 3; törvénytelen fiú: 0, leány: 1; 7 éven felüli fiú: 0, nő: 6. — Összesen: 14.

E szerint a születés a halálozást 7-el mulja felül.
Elhaltak: Pap Mária, r. k. 13 éves, Berényi-utca 13 sz. — Desák Erzsébet, r. k. 1 hónapos, Öreghegy 318 sz. — Kopai József, Horváth Katalin, r. k. 49 éves, Homok-sor. — Dornier Mária, ev. ref. 18 éves, Major-utca, 3 szám. — Kujári Mária, ev. ref. 6 hónapos, Homok-sor, 21 szám. — Horváth György, r. k. 5 hónapos, Malom-utca 10 sz. — Skoda Julianna, r. k. 7 hónapos, Tobak-utca, 8 sz. — Lenács Mihály 19 napos, Sziget-utca 12 sz. — Kuczi Julianna ev. ref. 25 éves, Jancsár-utca 8 sz. — Szeffü Mária, r. k. 19 éves, Kertalja 30 sz. — Nagy István, r. k. 3 éves, Öreg-utca 61 sz. — Kovács György, Molnár Erzsébet, r. k. 21 éves, Gözmalom-utca 10 sz. — Tóth Ferenc, r. k. 19 napos, Seregélyesi ut. — Molnár Sándor és Ilkichi Teréz, halv szül. fiú, Könyök-utca, 16 szám.

Kihirdetés.

Kajetár Gáspár önálló eszmadia és Virág Rozália Szekesfehervár.

Malom bérbe-adási hirdetés!

Gróf Széchenyi Viktor ur Ö Meltósága tulajdonát képező 4 garatos, sima örlésre berendezett, 2 turbinás, kombinált henger-székes urhidai vizimalom 1905. év április hó 24-től kezdődőleg 6 évre bérbe-adatik. Bérelni szándékok ajánlataikat 1904 év december hó végeig alíroított uradalmi intézőséghez (posta Szekesfehervár) nyújtsák be. — Ugyanott a bérleti feltételek is megtekinthetők.

Gróf Széchenyi Viktor ur Sárpentelei uradalmi Intézősége.

SZÖLLÖK,

SZANTÓFÖLDEK **ÉS RÉTEK**

eladók.

Tudakozódhatni: **Szelke-ház,**

Nádor-utca 7. szám.

2873 6-1

Gerenday Gyula

vászon, fehérmemő, rőfös és rövid-
 áru üzlete
 Szekesfehervár, Nádor-utca.

Tenis reket, Tennis cipő, Tennis labdák, Sport ingek, Sport sapkák.
 Ajánlja hazai gyármányú vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és sziliezai kézi szőtt vászon és ágyhuzatokra szolgáló damaszt és kanavász árakat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon árúktára. Fűrdő ruhák, fűrdő köpeny. Legújításabb férfi ingek, gallérok, kézikel és nyakkendő. Kelengyéhez szültes és megfelelő női fehérmemő és kéz ágynemű. Mőrték utáni megrendelésre bármely fehérmemő gyorsan és pontosan elkészítetik. Cseszemök részére készletben ingesok, szűvők, és költő ujjas hosszupárna, pólya-kötő, bölcső és kocsitakarók, gumilepedő, szalag, csokor. Szövet ág- és asztalterítők, csipke és szövet függönyök. Torontál, Axmister és tapasztri szalon és futó szőnyegek. Gyapjú és teveszőr ágtyakarók, levartott Kaszmir, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmonosi mosókemle és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fátöl, divatos övek, vállfűző, napernyők. Nagy választék keztyű és harisnyából. Lúszter és mosható kűtények. — Szövet és rőfös árúnd 5% engedmény.

Kárpitos butor-raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy kész kárpitos-munkákból u. m. garnitúrák, ebédő-divánok, ottománok stb. stb.

raktárt tartok

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22. szám alatt.

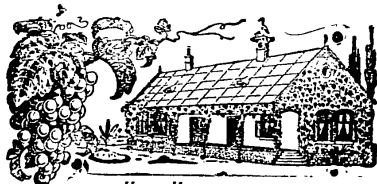
Elvállalok továbbá mindennemű kárpitos és díszítő munkákat, valamint szobák tapétázását, ugyancsak a kiválasztott minta és rajz szerint megrendeléseket a legjutányosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsődrendű munkák.

Kiváló tisztelettel

Vida Elek

2870 kárpitos és díszítő. 57-2

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskátlyá és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legreményesebb díszje, amikül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyebet használatos részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden esetben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, szíves iránymutató katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldök meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. 2863 7-2

Czím: „Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Tömeges vételek

és a legolcsóbb bevásárlási források felkutatása folytán hihetetlen olcsó áron ajánlhatom a t. c. vevőközönségnek raktáron levő árumat.

Használt, de jókárban levő vaságyakat, míg a készlet tart 3 koronáért, minden méretű és minőségű szalvasat 19 fillértől kezdve árusíthatok. A legkülönbözőbb fajú szegek 10 kgm-ként 3 koronáért, ugyancsak szintén mindennemű uj- és avét vasak, vaseszközök, gazdasági gépek, kocsi és szekértengelyek minden sulyban és alakban, cementárak, rétegfémek, kátrány és aszfaltpapírok gyári áron kaphatók.

Elsődrendű, igen szapora meszet 2.40 kor. házhoz szállítok, porosz kovács szenet pedig 3.60 koronáért.

A t. c. közönség szíves pártfogását kéri

GroszBernát

a dr. Keidlberg-féle aszfaltpapírok egyedüli elárúsítója.

Telefon: 122. Rác-utca 5. sz.
2681 52-38

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereséménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereseményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre **55.000** pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I-ső osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes bekioldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk.

1. é. november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TARSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre..... 1. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegetkorona összegben } utánvételezni kérem.
} postautalvánnyal küldöm.
} mellékelem bankjegyekben. (bélyegekenben). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

